

İdil Nur GÜRBÜZ GÖKBERK

**ANONİM ŞİRKETLERDE
YÖNETİM KURULU BAKIMINDAN
EŞİT İŞLEM İLKESİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN ÖNEMİ	1
II. KONUNUN SEÇİLİŞ AMACI	1
III. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI VE İNCELEME PLANI	2

BİRİNCİ BÖLÜM KAVRAM, İLKENİN HUKUKİ NİTELİĞİ- AMACI- KAPSAMI VE SINIRLARI

I. EŞİT İŞLEM KAVRAMI VE TERMİNOLOJİ.....	3
II. EŞİT İŞLEM İLKESİ VE KURUMSAL YÖNETİM YAKLAŞIMI.....	5
A. Kurumsal Yönetim Kavramı ve İlkeleri.....	5
B. Türk Hukukunda Kurumsal Yönetim Düzenlemeleri.....	7
C. TTK m. 357' nin Kurumsal Yönetim Açısından Değerlendirilmesi	9
III. İLGİLİ MEVZUAT	11
A. Genel Olarak.....	11

B. Türk Hukukunda	11
C. Karşılaştırmalı Hukukta	12
1. Alman Hukukunda.....	12
2. İsviçre Hukukunda.....	12
3. Avrupa Birliği Hukukunda	13
IV. İLKENİN AMACI, İÇERİĞİ VE İŞLEVİ	14
A. Genel Olarak	14
B. Çoğunluk İlkesi.....	14
1. Genel Kurul Kararları Bakımından.....	16
2. Yönetim Kurulu Kararları Bakımından	17
C. TTK m. 357’ de Öngörülen Eşit İşlem İlkesinde Durum	18
V. İLKENİN HUKUKİ NİTELİĞİ	21
A. Genel Olarak	21
B. Karşılaştırmalı Hukukta	23
1. Alman Hukukunda.....	23
2. İsviçre Hukukunda.....	23
3. Türk Hukukunda	25
VI. ORANSALLIK İLKESİ VE EŞİT İŞLEM İLKESİNİN UYGULANMA KRİTERİ OLARAK MUTLAK-NİSPİ EŞİTLİK İLKELERİ.....	27
A. Mutlak Eşitlik Kavramı	27
B. Nispi Eşitlik Kavramı.....	28
C. Oransallık İlkesi	29
D. TTK m. 357 Bakımından Mutlak ve Nispi Eşitlik.....	31
1. İlkenin Mutlak Şekilde Uygulanması	32
2. İlkenin Nispi Şekilde Uygulanması.....	35
VII. İLKENİN İMTİYAZLI PAYLAR İLE İLİŞKİSİ	36
A. Genel Olarak İmtiyazlı Pay Kavramı	36
B. İmtiyazlı Paylar Karşısında Eşit İşlem İlkesi	37
VIII.EŞİT İŞLEM İLKESİNİN SINIRLARI VE VAZGEÇİLEBİLİRLİĞİ	40

A. İlkenin Sınırları.....	40
1. Nispi Eşitlik.....	41
2. Haklı Neden/ Objektif Gerekçe.....	41
B. İlkenin Vazgeçilebilirliği.....	47
IX. İLKEDEN FAYDALANANLAR	49
A. Pay Sahipleri.....	49
1. Pay Sahipliği Kavramı.....	49
2. İlkenin Pay Sahiplerine Özgülenmiş Olması	50
3. Olması Gereken Hukuk Bakımından İlkenin Tüm Şirket İlgililerini Kapsaması.....	52
B. İntifa Senedi Sahiplerinin Durumu.....	52
1. İntifa Senedi Kavramı.....	52
2. İntifa Senedi Sahibi ile Şirket Arasındaki İlişkinin Niteliği.....	53
3. İntifa Senedi Sahiplerinin Hakları Bakımından Eşit İşlem İlkesi.....	54
C. Değerlendirmemiz.....	55

İKİNCİ BÖLÜM
İLKENİN UYGULAMA ALANI YÖNETİM
KURULU KARARLARI BAKIMINDAN EŞİT
İŞLEM İLKESİ

I. GENEL OLARAK.....	57
II. PAYSAHİPLİĞİ HAKLARINDA EŞİT İŞLEM İLKESİ.....	60
A. KÂR PAYI DAĞITIMINDA.....	60
1. Genel Olarak	60
2. Yönetim Kurulunun Kâr Payı Dağıtım Yetkisi ve Yükümlülükleri	60
3. Kâr Payında İmtiyaz Tanınması.....	61

4. Yönetim Kurulunun Kâr Payının Hesaplanması ve Dağıtılmasında Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	65
B. TASFİYE PAYI DAĞITIMINDA.....	68
1. Genel Olarak.....	68
2. Yönetim Kurulunun Tasfiyedeki Yetkisi.....	69
3. Tasfiye Payı Kavramı, Tasfiye Payının Belirlenmesi ve Dağıtılması.....	70
4. Tasfiye Memuru Olarak Yönetim Kurulunun Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	71
C. RÜÇHAN HAKKINDA.....	74
1. Genel Olarak.....	74
2. Rüçhan Hakkında Yönetim Kurulunun Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	75
a. Rüçhan Hakkının Sınırlandırılması ve Kaldırılmasında.....	75
b. Rüçhan Hakkının Kullanılma Esasları ve Süresinin Belirlenmesinde.....	80
c. Rüçhan Hakkının Kullanılmaması Durumunda Buna Karşılık Gelen Payların Satımında.....	82
3. Önerilmeye Muhatap Olma Hakkında Yönetim Kurulunun Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	83
D. BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKINDA.....	84
1. Genel Olarak.....	84
2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kapsamı ve Sınırları.....	85
3. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkında Yönetim Kurulunun Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	87
III. DİĞER İŞLEMLERDE EŞİT İŞLEM İLKESİ.....	94
A. SERMAYE BORCUNU İFA TALEBİNDE.....	94
1. Genel Olarak.....	94
2. Sermaye Borcunu İfa Talebinde Yönetim Kurulunun Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	96

3. Sermeye Koyma Borcunun İfasında Temerrüt Hâlinde Yönetim Kurulunun Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	101
B. NAMA YAZILI PAYLARIN DEVRİNDE.....	104
1. Genel Olarak.....	104
2. Nama Yazılı Payların Devrinde Yönetim Kurulunun Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	105
a. Kanuni Sınırlama.....	105
b. Esas Sözleşme ile Sınırlama.....	106
aa. Borsaya Kote Edilmemiş Nama Yazılı Paylar Bakımından.....	107
bb. Borsaya Kote Edilmiş Nama Yazılı Paylar Bakımından.....	111
C. SERMAYENİN İADESİ YASAĞINDA.....	113
1. Genel Olarak.....	113
2. Pay Sahiplerinin Şirkete Borçlanma Yasağı.....	114
3. Şirketin Kendi Paylarını İktisabı.....	115
D. PAY SENEDİ BASTIRILMASINDA.....	117
1. Genel Olarak.....	117
2. Pay Senetlerinin Bastırılmasında ve Dağıtılmasında Yönetim Kurulunun Eşit İşlem Yükümlülüğü.....	118
IV. ESAS SERMAYE ARTIRIMINDA EŞİT İŞLEM İLKESİ	119

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İLKEYE BAĞLANAN HUKUKİ SONUÇLAR

I. GENEL OLARAK.....	123
II. KANUNDA DÜZENLENEN YAPTIRIMLAR.....	125
A. BUTLAN.....	125
1. Genel Olarak.....	125
2. Doktrindeki Eleştiriler	125

a. Eşit İşlem İlkesine Aykırı Yönetim Kurulu Kararları Bakımından Öngörülen Butlan Yaptırımına Yönelik Eleştiriler.....	126
b. Eşit İşlem İlkesini İhlâl Eden Organa Göre Yaptırım Türünün de Değişmesine Yönelik Eleştiriler.....	128
3. Butlanın İleri Sürülmesi.....	129
a. Butlanın Tespiti Davasında Davacı ve Davalı Sıfatı....	130
b. Butlanın Tespiti Davasında Görevli ve Yetkili Mahkeme	130
c. Butlanın Tespiti Davasında Süre	131
B. İPTAL EDİLEBİLİRLİK.....	131
III. UYGULANABİLECEK DİĞER YAPTIRIMLAR	134
A. Pay Sahiplerinin Şirkete Karşı Aktif Eşit Davranılma Talebi.	135
B. Pay Sahiplerinin Edimin İfasından Kaçınma Hakkı.....	137
C. Sorumluluk Davası ve Tazminat Talebi.....	138
D. Yönetim Kurulunun İbra Edilmemesi, Genel Kurul Tarafından Azli ya da Yeniden Seçilmemesi	141
E. Kötüniyet Hâlinde İade Talebi	141
F. Şirketin Haklı Nedenle Feshi.....	142
IV. İSPAT YÜKÜ.....	143
V. DEĞERLENDİRMEMİZ.....	144
SONUÇ	147
KAYNAKÇA	153